

OPRACOWAŁA:

Urszula Młyńczak
Szkoła Podstawowa w Olsztynie

Po co nam woda?

POZIOM EDUKACYJNY:	PRZEDMIOT:
szkoła podstawowa, klasa 1	edukacja wczesnoszkolna

TEMAT PRZEWODNI:

Po co nam woda?

CEL LEKCJI:

poznanie przez ucznia znaczenia wody w życiu ludzi, roślin i zwierząt oraz kształtowanie postawy szacunku i odpowiedzialności za jej oszczędzanie; rozumienie potrzeby szanowania wody – jako cenne dobro; rozwijanie umiejętności obserwacji najbliższego otoczenia; poznawanie lokalnych zasobów wodnych i podstawowych zasad ich ochrony; wykazywanie poczucia odpowiedzialności za wspólne zasoby.

METODY PRACY / DZIAŁANIA NA LEKCJACH:

Ćwiczenia praktyczne

- wykonywanie prostych doświadczeń np. Woda daje życie:
 - roślina bez wody i z wodą – posadź dwie takie same rośliny (np. rzeżucha, fasola), jedną podlewaj regularnie, a drugiej nie podlewaj w ogóle; obserwuj zmiany przez kilka dni. Wniosek: Rośliny potrzebują wody do życia,
 - woda w naszym ciele, czyli pokaż, że człowiek potrzebuje wody – porównanie świeżego i suszonego jabłka i rozmowa o tym, które wygląda „zdrowiej” i dlaczego. Wniosek: Woda jest ważna dla zdrowia.
 - Co pije woda, czyli sprawdź, jak woda się przemieszcza – obserwuj, jak zmienia kolor biała kapusta lub kwiat w wodzie z barwnikiem. Wniosek: Woda transportuje substancje w roślinach.
 - Oszczędzamy wodę, czyli kształtowanie postawy ekologicznej – scenki lub obrazki przedstawiające dobre i złe zachowania (zakręcanie kranu, mycie zębów), które zostają poddane ocenie uczniów,

Ćwiczenia terenowe:

- terenowy spacer badawczy „Gdzie jest woda?” i wykonanie terenowej mapy wody, czyli uświadomienie sobie, że woda jest wszędzie wokół nas – dzieci wskazują, gdzie spotykamy wodę (deszcz, rzeka, kran, organizm),

- doświadczenie: woreczek strunowy z wodą zawieszony przy oknie – obserwacja parowania i skraplania,

Ćwiczenia z zakresu sprawczości zgodne z filozofią zero waste

- rozmowa wprowadzająca, czym jest zero waste , wykonanie zabawki zero waste „Kropla powraca”,

Ćwiczenia z wyobraźni

- woda, która mówi, personifikacja wody, „gdybym był kroplą” – krótka wizualizacja, wymyśl historię o podróży kropli deszczu:
 - Zamknij oczy. Wyobraź sobie, że jesteś małą kroplą wody. Gdzie jesteś? Jak się czujesz? Co widzisz?
 - Dzieci kończą zdanie: „Jestem kroplą wody i lubię, gdy...”, „Nie lubię, gdy ludzie...”, „Moim marzeniem jest...”,
 - Krótka wizualizacja – „Podróż kropli” Instrukcja dla nauczyciela (czytana spokojnym głosem): „Wyobraź sobie, że jesteś kroplą deszczu. Najpierw mieszkasz w chmurze wysoko na niebie. Wiatr delikatnie tobą porusza... Nagle spadasz na ziemię. Lądujesz na liściu, potem płyniesz do strumyka, rzeki, a może do morza... Co spotykasz po drodze?”. Po wizualizacji dzieci opowiadają swoje wrażenia.
 - „Woda, która mówi”. Cel: personifikacja i rozwijanie wypowiedzi. Polecenie: „Gdyby woda umiała mówić, co by nam powiedziała?” Przykładowe pytania: O co by nas poprosiła? Przed czym by ostrzegła? Co by nam opowiedziała o swojej podróży?
 - Wymyśl historię – „Podróż kropli deszczu” Forma: opowiadanie ustne lub rysunek z opowieścią. Początek historii (do wyboru): „Pewnego dnia mała kropla deszczu wyruszyła w podróż...”, „Byłam kroplą wody, która spadła z chmury... Dzieci wymyślają: gdzie była kropla, kogo spotkała, jakie miała przygody, jak zakończyła się jej podróż. Podsumowanie: refleksja i krótka rozmowa: Czego nauczyła nas kropla wody? Jak możemy jej pomóc w prawdziwym życiu?

Ćwiczenia z lokalności i regionalności:

- mapa myśli oparta na lokalnym środowisku, praca z lokalnymi przykładami (zdjęcia rzeki, wodociągu z miejscowości). W centrum mapy: nazwa miejscowości lub hasło „moje miejsce”. Główne gałęzie mapy: miejsca (dom, szkoła, park, plac zabaw), przyroda (drzewa, rzeka, łąka, zwierzęta), ludzie (rodzina, sąsiedzi, lokalni bohaterowie), tradycje i zwyczaje (święta, festyny), drogi i spacer (jak docieramy do szkoły). Dzieci uzupełniają mapę rysunkami, symbolami lub hasłami,
- praca z lokalnymi przykładami – ćwiczenie: „Znam to miejsce!” Nauczyciel pokazuje: zdjęcia lokalnych obiektów (lub rysuje je), nazwy ulic, parków, rzek, zabytków. Zadaniem dzieci jest rozpoznawanie miejsc, opowiadanie, co w nich robią i dzielenie się związanymi z tymi miejscami wspomnieniami,
- spacer badawczy – lokalne środowisko. Forma: wyjście lub rozmowa po spacerze. Dzieci: obserwują przyrodę i zabudowę, zwracają uwagę na dźwięki, zapachy, kolory, a po powrocie uzupełniają mapę myśli o nowe elementy.
- „Co jest typowe dla naszej okolicy?” – ćwiczenie porównawcze: Co mamy tylko u nas? Czym nasza okolica różni się od innych? Przykłady: lokalne potrawy, charakterystyczne budynki, znane osoby lub wydarzenia.

- moja rola w lokalnym środowisku – rozmowa i rysunek: Jak dbam o swoje miejsce? Co mogę zrobić dla mojej okolicy? Dzieci rysują siebie jako „opiekuna miejsca”. Efekt: dzieci rozumieją, że są częścią lokalnej społeczności, potrafią wskazać elementy środowiska lokalnego, budują więź z regionem poprzez własne doświadczenia,

Ćwiczenia oparte na międzypokoleniowości:

- wywiad środowiskowy – jak oszczędzamy wodę w domu:
 - wprowadzenie w klasie – rozmowa kierowana: Dlaczego woda jest ważna? Czy zawsze było jej tyle samo? Kto pamięta czasy, gdy wodę w domu oszczędzało się wodę inaczej?
 - wywiad środowiskowy – zadanie domowe Dziecko przeprowadza krótki wywiad z osobą dorosłą lub starszą. Przykładowe pytania: Jak oszczędzaliście wodę, gdy byliście dziećmi? Jak oszczędzamy wodę dzisiaj w naszym domu? Jakich zasad pilnujemy codziennie? Co możemy robić lepiej? Dziecko może: zapisać odpowiedzi, narysować sytuacje, poprosić dorosłego o wspólne opowiedzenie historii.
 - powrót do grupy – dzielenie się doświadczeniami. Dzieci: opowiadają, czego się dowiedziały, porównują sposoby oszczędzania wody dawniej i dziś, uzupełniają wspólną listę „Dobrych nawyków wodnych”.
 - działanie wspólne – most międzypokoleniowy. Dzieci wspólnie z dorosłymi tworzą: plakat pt. *Nasze rodzinne sposoby oszczędzania wody* lub *Kodeks strażników wody*. Efekty: dzieci uczą się szacunku do doświadczeń starszych, zauważają zmiany pokoleniowe, angażują rodzinę w działania ekologiczne, budują poczucie odpowiedzialności za środowisko.

UWAGI DO LEKCJI:

należy często zmieniać aktywności uczniów oraz pamiętać o zabezpieczeniu miejsc i materiałów do eksperymentów z wodą.

(EKO) INSPIROWNIK NAUCZYCIELSKI. MATERIAŁY DODATKOWE I MULTIMEDIA:

Fiefa92, stany skupienia wody, YouTube, 6.11.2025,

<https://www.youtube.com/watch?v=G8yQlCycjzs&list=TLGGhaf9OGqrsjswMjEyMjAyNQ>

Ukochane Przygody, Sprawdzamy stany skupienia – Ukochane Eksperymenty #6, YouTube, 6.11.2025,

<https://www.youtube.com/watch?v=C3xtDKhvQs>

Lily Life, Doświadczenia z wodą – zabawa dla dzieci, YouTube, 6.11.2025,

<https://www.youtube.com/watch?v=xUXeYx7L3RQ>

Ewa Wojtan Moje Dzieci Kreatywnie, *Eksperyment wędrująca woda. Eksperymenty dla dzieci w domu.*

Doświadczenia z moje dzieci kreatywnie, YouTube, 6.11.2025,

<https://www.youtube.com/watch?v=CjqoJpTWK44>

Centrum Nauki Kopernik, *Tęcza w szklance #Kopernikwdomu*, YouTube, 6.11.2025,

<https://www.youtube.com/watch?v=kR3oJ88rLPU>

SŁOWA KLUCZE:

zero waste, woda, zasoby wody, lokalność, susza, klimat, obieg wody, ekologia, przyroda, stany skupienia wody.